REFLEKSIJE – ZBORNIK PRISPEVKOV

Zbornik prispevkov z okrogle mize Pravo in prav in okrogle mize o zgodovinopisju ter nagovori osrednjih govornikov ob 23. avgustu – Dnevu spomina na žrtve totalitarnih in avtoritarnih režimov v Evropi v 20. stoletju

Študijski center za narodno spravo
Ljubljana, 2012

Refleksije – zbornik prispevkov
Zbornik prispevkov z okrogle mize Pravo in prav in Okrogle mize o zgodovinopisju ter nagovori osrednjih govornikov od Dnevu spomina na žrtve totalitarnih in avtoritarnih režimov v Evropi v 20. stoletju

Uredil: dr. Damjan Hančič

Založil in izdal: Študijski center za narodno spravo, Ljubljana, 2012

Lektoriranje in prevajanje: Založba Sentenca, d. o. o.

Oblikovanje in tisk: Designpro, d. o. o.

Naklada: 500 izvodov

Za vsebino prispevkov odgovarjajo avtorji.

Vse pravice pridržane. Nobenega dela te publikacije se ne sme reproducirati, shraniti v pomnilniških sistemih ali posredovati v kakršnikoli obliki brez predhodnega pisnega dovoljenja založnika.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

94(497.4)«19«(082)
930.1(497.4):94(497.4)«19«(082)

REFLEKSIJE - zbornik prispevkov : zbornik prispevkov z okrogle mize Pravo in prav in okrogle mize o zgodovinopisju ter nagovori osrednjih govornikov ob 23. avgustu - Dnevu spomina na žrtve totalitarnih in avtoritarnih režimov v Evropi v 20. stoletju / [uredil Damjan Hančič]. - Ljubljana : Študijski center za narodno spravo, 2012

ISBN 978-961-93300-3-6
1. Hančič, Damjan
264865536

KAZALO

OKROGLA MIZA PRAVO IN PRAV

Dr. Matej Avbelj: Pravo in (ne)prav: slovenski odziv na povojne poboje .. 9

Dr. Lovro Šturm: O razkoraku med uzakonjenim in pravičnim 12

Dr. Jernej Letnar Černič: Pravo in prav: vračanje v totalitarnem sistemu zaplenjenih umetniških del 15

OKROGLA MIZA O SLOVENSKEM ZGODOVINOPISJU

Dr. Andreja Valič Zver: Zgodovinska znanost in zavezanost resnici ali zamrznjena zgodovina? 29

Dr. Stane Granda: Slovensko zgodovinopisje med rodoljubjem, ideologijo in strokovnostjo ter totalitarizmom 33

Dr. Tamara Griesser-Pečar: Zgodovina se mora osvoboditi ideoloških in dnevnopolitičnih spon 41

Jože Dežman: Titoizem in titofilija, Cesarjeva nova oblačila in zdrava pamet – lažiznanost in stvarnost 45

Ddr. Igor Grdina: Zgodovina med srpom in kladivom novega razreda 64

Dr. Janko Prunk: Zakaj je potrebno revidirati zgodovino? 77

NAGOVORI SLAVNOSTNIH GOVORNIKOV OB 23. AVGUSTU – DNEVU SPOMINA NA ŽRTVE TOTALITARNIH IN AVTORITARNIH REŽIMOV V EVROPI V 20. STOLETJU

Nagovor dr. Staneta Grande ob 1. Dnevu spomina na žrtve totalitarnih in avtoritarih režimov v Evropi v 20. stoletju 87

Nagovor Borisa Pahorja ob 2. Dnevu spomina na žrtve totalitarnih in avtoritarnih režimov v Evropi v 20. stoletju 91

Dr. Jože Trontelj: *V iskanju izgubljenega sočutja* – nagovor ob 3. Dnevu spomina na žrtve totalitarnih in avtoritarih režimov v Evropi v 20. stoletju 96

Dr. Janez Juhant: *Ali smo pripravljeni omogočiti žrtvam človeško sočutje in moralno zadoščenje* – nagovor ob 4. Dnevu spomina na žrtve totalitarnih in avtoritarih režimov v Evropi v 20. stoletju 102

Predgovor

V kriznem času, v kakršnem živimo, je vloga pravne pravičnosti in pravilne interpretacije zgodovinskih dejstev zelo pomembna, da se nekateri negativni vzorci ravnanja iz preteklosti – različne oblike nasilnih dejanj in totalitarizmov – ne bi ponovile, hkrati pa bi žrtvam teh dejanj prinesli vsaj delno zadoščenje za prestalo trpljenje. Iz zgodovine se namreč lahko veliko naučimo, na nas pa je odgovornost, da slabih dejanj iz preteklosti ne bomo ponavljali. K temu lahko veliko prispevata tudi pravna regulacija kaznovanja povzročiteljev zavržnih dejanj in povrnitev škode tistim, ki jim je bila povzročena. Seveda pa je treba v družbi ustvarjati tudi ustrezno družbeno klimo, da bi oblike totalitarizmov prepoznali in se znali nanje ustrezno odzvati. Pri tem lahko pomembno vlogo odigrajo zgodovinarji in učitelji zgodovine.

Vsega tega se zavedamo tudi v Študijskem centru za narodno spravo, zato smo v letu 2011 organizirali dve okrogli mizi. Na prvi, z naslovom Pravo in prav, ki je potekal 2. februarja 2011, so ugledni pravni strokovnjaki razpravljali o tranzicijski pravičnosti, na drugi, ki je bila mišljena kot uvod v širšo razpravo znotraj slovenskega zgodovinopisja in je potekala 11. maja 2011, pa so ugledni zgodovinarji razpravljali o stanju v slovenskem zgodovinopisju pri obravnavi in raziskovanju totalitarnih sistemov 20. stoletja. Prispevke obeh okroglih miz objavljamo v tej publikaciji.

V tretjem delu publikacije so objavljeni govori osrednjih slavnostnih govornikov na vseh štirih dozdajšnjih slovesnostih ob obeleževanju 23. avgusta – dneva spomina na žrtve vseh totalitarnih in avtoritarnih režimov 20. stoletja. Tudi ta spominski dan v naši družbi lahko krepi pomen zavedanja totalitarne preteklosti.

Z okrogle mize Pravo in prav so predstavljeni referati dr. Mateja Avblja, dr. Lovra Šturma in dr. Jerneja Letnarja Černiča. Z okrogle mize o zgodovinopisju so predstavljeni referati dr. Andreje Valič Zver, dr. Staneta Grande, dr. Tamare Griesser - Pečar, Jožeta Dežmana, ddr. Igorja Grdine in dr. Janka Prunka.

V zborniku objavljamo tudi govore slavnostnih govorcev ob 23. avgustu –dnevu spomina na žrtve totalitarnih in avtoritarnih sistemov v Evropi v 20. stoletju dr. Staneta Grande, Borisa Pahorja, dr. Jožeta Trontlja in dr. Janeza Juhanta.

Dr. Damjan Hančič, urednik zbornika